

4. Období baroka (1600 - 1720)

Zatímco 16. století bylo dobou literatury lidovější, je toto století dobou literatury spíše učené. Dohání se to, co se v minulém století oproti ostatním evropským literaturám zameškalo. Jazykové společnosti se pokoušejí pozvednout úroveň němčiny, **Martin Opitz** (1597-1639) vydává r. 1624 první německou poetiku *Buch von der deutschen Poeterey*, v níž především reformuje německý verš, definuje žánry a probírá otázky stylu a básnických ozdob. Na sto let se tato kniha stala směrodatnou normou. Z jednotlivých druhů vyniká zejména poezie, především lyrika, líčící strasti války i problémy osobní. Nejvýznamnějším básníkem doby je pesimisticky zaměřený **Andreas Gryphius** (vl. jm. Andreas Greiff oder Greif, 1616 -1664) se svými sonety a ódami na marnost a pomíjivost všeho.

V druhé polovině století se poezie dostává do zjetí manýristické mnohoslovnosti a složitosti (SCHWULST). Vedle pohádek bratrů Grimmů a Lutherova překladu Bible patří několik textů duchovních (kancionálových) písní od luterána **Paula Gerhardta** (1607-1676) k nejnámějším poetickým dílům v němčině vůbec (např. Wach auf, mein Herz, und singe; Lobet den Herren, alle die ihn fürchten; Nun ruhen alle Wälder; O Haupt voll Blut und Wunden). Jeho texty nalezneme mj. v Matoušových pašijích (Matthäuspasion) a Weihnachtsoratorium J.S. Bacha.

Z prozaiků je nejzávažnějším autorem **Hans Jacob Christoph »Christoffel« von Grimmelshausen** (1621-1676) s lidově psaným románem *Der abentheurliche Simplicissimus Teutsch* (1668), v němž na pozadí třicetileté války líčí životní dráhu prostáčka Simplicia, jehož hvězda postupně stoupá a klesá s kolem štěstěny. Tehdy populární dvorské, heroické, galantní a pastýřské romány upadly s postupem času v zapomenutí. Největším dramatikem je už zmíněný **Andreas Gryphius**, autor řady veršovaných tragédií (*Cardenio und Celinde*, 1646) i několika komedií (*Herr Peter Squenz*, 1658).

Přechodnou postavou je rozporuplný **Johann Christian Günther** (1695-1723), jeden z „prokletých básníků“, jehož poezie má ráz osobního prožitku.